

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 515/2020-50

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 21. januára 2021 v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára, zo sudkyne Jany Laššákovej a sudcu Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) prerokoval ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti BS spol. s r. o. Building service, Pezinská 1098, Malacky, IČO 35 933 917, zastúpenej advokátskou kanceláriou URBAN STEINECKER GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o., Havlíčkova 16, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Ondrej Urban, MBA, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 31 Cb 97/2015 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo obchodnej spoločnosti BS spol. s r. o. Building service na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 31 Cb 97/2015 porušené boli.

2. Okresnému súdu Bratislava I p r i k a z u j e , aby v konaní vedenom pod sp. zn. 31 Cb 97/2015 konal bez zbytočných priet'ahov.

3. Obchodnej spoločnosti BS spol. s r. o. Building service p r i z n á v a finančné zadost'učinenie v sume 1 500 € (slovom tisícpäťsto eur), ktoré jej j e Okresný súd Bratislava I p o v i n n ý zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Obchodnej spoločnosti BS spol. s r. o. Building service p r i z n á v a náhradu trov konania v sume 450,29 € (slovom štyristopäťdesiat eur a dvadsaťdeväť centov), ktorú j e Okresný súd Bratislava I p o v i n n ý vyplatiť na účet jej právneho zástupcu advokátskej kancelárie URBAN STEINECKER GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o., Havlíčkova 16, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého konania a s'ťažostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. apríla 2020 doručená ústavná s'ťažost' obchodnej spoločnosti BS spol. s r. o. Building service, Pezinská 1098, Malacky, IČO 35 933 917 (ďalej len „s'ťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 31 Cb 97/2015 (ďalej len „napadnuté konanie“).

2. Ústavný súd uznesením sp. zn. II. ÚS 515/2020 z 5. novembra 2020 prijal ústavnú s'ťažost' v časti, ktorou s'ťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

postupom okresného súdu v napadnutom konaní na ďalšie konanie a vo zvyšnej časti ústavnú sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú odmietol.

3. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že napadnuté konanie sa začalo na základe žaloby podanej okresnému súdu 21. apríla 2015 (správne má byť 24. apríla 2015, pozn.) pôvodným žalobcom, obchodnou spoločnosťou CBS HP Stav, s. r. o. (ďalej len „žalobca“ alebo „pôvodný žalobca“), ktorou sa domáhal zaplata sumy 68 054,46 € s príslušenstvom. Na základe návrhu na zmenu žalobcu podaného pôvodným žalobcom sa stala stranou sporu sťažovateľka.

4. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka nesústreďeného, neefektívneho, nehospodárneho a neúčinného postupu okresného súdu v napadnutom konaní, v dôsledku ktorého nie je napadnuté konanie ani po piatich rokoch od podania žaloby právoplatne skončené. Celkovú dĺžku napadnutého konania považuje sťažovateľka za zjavne neprimeranú a extrémnu, nezlučiteľnú so základným právom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 47 charty. V tejto súvislosti sťažovateľka poukázala na konštantnú judikatúru ústavného súdu, v zmysle ktorej nielen nečinnosť, ale aj neefektívna činnosť, resp. nesústreďená činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou garantovaného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, ak činnosť štátneho orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol.

5. Sťažovateľka uviedla, že počas piatich rokov trvajúceho konania nebolo vykonané ani jedno pojednávanie, okresný súd nevykonal výsluch sporových strán ani žiadne dokazovanie vo veci a v napadnutom konaní nebolo vydané meritórne rozhodnutie. Okresný súd vyzval sťažovateľku na zaplata súdneho poplatku za podanú žalobu 27. júna 2019, t. j. štyri roky po jej podaní. O neefektivite postupu okresného súdu svedčí aj uznesenie č. k. 31 Cb 97/2015-162 z 9. septembra 2018, ktoré bolo následne uznesením z 20. septembra 2018 zrušené s odôvodnením, že *„Z úradného záznamu zo dňa 19.09.2018 súd zistil, že dňa 12.09.2018 bolo dožurnalizované podanie žalobcu zo dňa 23.10.2017, o ktorom súd nemal vedomosť, nakoľko bolo nesprávne založené v inom spise.*

V predmetnom podaní podal žalobca návrh na zmenu žalobcu na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok.“.

6. Ku kritériu právnej a faktickej zložitosti veci sťažovateľka uviedla, že spor, ktorý je predmetom napadnutého konania, patrí do bežnej rozhodovacej agendy všeobecných súdov a po právnej stránke ho nie je možné považovať za zložitý. Z okolností danej veci podľa sťažovateľky nevyplýva ani taká miera skutkovej zložitosti veci, ktorá by ospravedlnila dĺžku napadnutého konania.

7. Pri hodnotení podľa druhého kritéria, teda správania sťažovateľky v napadnutom konaní, sťažovateľka uviedla, že neexistujú žiadne také okolnosti, ktoré by mali byť osobitne zohľadnené na jej ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v napadnutom konaní k zbytočným priet'ahom. Práve naopak, sťažovateľka poukazuje na to, že vždy bola aktívnou stranou sporu a počas celého konania sa nedopustila žiadneho konania, ktorým by marila možnosť okresného súdu konať v predmetnej veci v primeranej lehote bez zbytočných priet'ahov.

8. Sťažovateľka ďalej zdôraznila značný ekonomický význam, ktorý pre ňu predmetný spor predstavuje.

9. Na základe uvedených dôvodov sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd po prijatí veci na ďalšie konanie nálezom vyslovil porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 47 charty postupom okresného súdu v napadnutom konaní, prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných priet'ahov a priznal jej primerané finančné zadost'učinenie v sume 7 000 € a náhradu trov právneho zastúpenia na účet jej právneho zástupcu.

II.

Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľky

10. Na základe výzvy ústavného súdu na zaujatie stanoviska k ústavnej sťažnosti predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení sp. zn. 1 SprV 988/2020

zo 4. decembra 2020 uviedol, že žaloba o zaplatenie sumy 68 054,46 € s príslušenstvom bola okresnému súdu doručená 24. apríla 2015 a vec bola pôvodne pridelená na prejednanie a rozhodnutie zákonnej sudkyňi JUDr. Márii Ondriašovej a na základe dodatku č. 6 k rozvrhu práce okresného súdu na rok 2017 je namietaná vec od 12. júla 2017 pridelená na prejednanie a rozhodnutie zákonnej sudkyňi JUDr. Antónii Bednarčík.

K skutočnostiam namietaným sťažovateľkou v ústavnej sťažnosti predseda okresného súdu uviedol, že *„k predĺženiu celkovej dĺžky konania došlo i v dôsledku rozhodovania o oslobodení žalobcu od platenia súdneho poplatku. Keďže žalobca riadne nevyplnil tlačivo pre dokladovanie pomerov účastníka konania, súd ho vyzval na jeho riadne vyplnenie a doloženie do súdneho spisu. Následne súd žalobcovi oslobodenie od súdnych poplatkov v tomto konaní nepriznal, vyrubil žalobcovi súdny poplatok a vyzval ho na jeho zaplatenie. Keďže tento zaplatený nebol, súd konanie zastavil, v dôsledku čoho podal žalobca voči uzneseniu o zastavení konania odvolanie a súdu predložil nový návrh na oslobodenie od platenia súdnych poplatkov. Administratívnou chybou spisovej kancelárie spôsobenou práceneschopnosťou asistentky súdneho oddelenia 31 Cb a jej odchodom na materskú dovolenku, nebolo odvolanie žalobcu voči uzneseniu o zastavení konania riadne zažurnalizované, pričom k jeho zažurnalizovaniu došlo až po príchode novej asistentky do oddelenia. Spis bol síce predložený Krajskému súdu v Bratislave na rozhodnutie o podanom odvolaní, avšak odvolací súd vrátil spis bez vydania rozhodnutia o odvolaní ako predčasne predložený, keďže žalobca opätovne na základe nových skutočností požiadal o oslobodenie od platenia súdneho poplatku a tento návrh doplnil, pričom o návrhu doposiaľ rozhodnuté nebolo. Po odstránení vytýkaných nedostatkov, súd vykonal potrebné úkony a spis predložil Krajskému súdu v Bratislave na rozhodnutie o podanom odvolaní. Tunajšiemu súdu bola spisová dokumentácia spolu s uznesením Krajského súdu v Bratislave doručená dňa 25.06.2019. Od tohto momentu súd vo veci priebežne konal a v čo možno najkratšom čase vykonal všetky procesné úkony, aby mohol vo veci stanoviť termín pojednávania. Súd vo veci vytýčil termín pojednávania na 28.4.2020, ktorý bol zrušený v zmysle § 3 ods. 1 písm. a) zákona 62/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID -19 a v justícii a ktorým, sa menia a dopĺňajú niektoré zákony. O odročenie termínu pojednávania vytýčeného na deň 28.4.2020 žiadal aj sám žalobca.*

Na ďalšie konanie, resp. odročenie pojednávania mali vplyv aj ďalšie skutočnosti okrem aktuálnej mimoriadnej situácie, ktorá vznikla v súvislosti so šírením ochorenia COVID-19, najmä, žiadosť o odročenie pojednávania stranou sporu, ďalej zistenie procesnej vady, ktorú bolo potrebné konvalidovať, či nepredloženie spisu vráteného z Ústavného súdu SR do súdneho oddelenia zákonnej sudkyne pred termínom pojednávania včas. Napokon, k predĺženiu konania prispel aj sťažovateľ, keď na relevantné skutočnosti, tvrdenia a argumentáciu, ktoré sú meritom tohto konania poukázal až vo svojom podaní doručenom súdu dňa 23. 10. 2020, aj keď tieto už mali byť obsahom podanej žaloby.“.

Na základe uvedeného zastáva predseda okresného súdu názor, že za prietahy v súdnych konaniach na okresnom súde nenesie zodpovednosť tunajší súd a jeho sudcovia, ale samotný štát. Poukazuje na skutočnosť, že mimo poručenskej agendy na okresnom súde nie je sudca schopný nariadiť/odročiť pojednávanie v lehote kratšej ako 6 a viac mesiacov a tento stav považuje za neprípustný, avšak Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo spravodlivosti“) vo veci nekoná. V tejto súvislosti uviedol, že od júna 2020 na základe stanovenej metodiky ministerstva spravodlivosti žiadal o pridelenie piatich miest stálych sudcov a štyroch host'ujúcich sudcov, no ministerstvo spravodlivosti tunajšiemu súdu pridelo iba dvoch sudcov. Stav okresného súdu teda od 1. januára 2021 bude 34 sudcov vo výkone z rozpočtovaných 46 miest.

Predseda okresného súdu preto žiada, aby ústavný súd konštatoval objektívnu zodpovednosť Slovenskej republiky za stav na okresnom súde.

Pre prípad, že ústavný súd dospeje k záveru o porušení práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, žiada, aby vzhľadom na už uvedené skutočnosti ústavný súd zvažil dôvodnosť a primeranosť finančného zadost'učinenia a nepriznal sťažovateľke finančné zadost'učinenie v plnej uplatnenej výške.

V rámci svojho vyjadrenia predseda okresného súdu predložil aj chronológiu procesných úkonov vykonaných v napadnutom konaní a tiež vyjadrenie zákonnej sudkyne JUDr. Antónie Bednarčík, ktorá v ňom poukázala na nadmernú vyťaženosť okresného súdu, fluktuáciu zamestnancov – asistentov súdu a vyšších súdnych úradníkov v obchodnom oddelení 31 Cb, čerpanie dovolení a prerozdelenie spisov z obchodného oddelenia 31 Cb do novovzniknutého obchodného oddelenia 36 Cb, ako aj ďalšie prerozdeľovanie spisov v roku 2020 po odchádzajúcich kolegoch, v dôsledku čoho všetky veci, ktoré jej boli

pridelené, nebolo objektívne možné prejednávať a rozhodovať v lehotách bez priesťahov. Poukázala na to, že okrem celkového počtu vecí, ktoré jej boli ako zákonnej sudkyňi prerozdelené v júli 2017, jej bolo pridelených 189 reštančných vecí nad 5 rokov a okrem iného jej bola pridelená agenda exekučných vecí a spustený nový nápad. Zákonná sudkyňa ďalej poukázala na sťahovanie celého obchodného úseku okresného súdu do inej budovy na Medenú 22, Bratislava, ktoré prebiehalo od polovice novembra 2018 a v priebehu decembra 2018, keď bol chod a prevádzka celého obchodného úseku obmedzená v dôsledku týchto organizačných zmien. Zároveň uviedla, že v priebehu roku 2020 jej boli Dodatkom č. 4 k Rozvrhu práce Okresného súdu Bratislava I na rok 2020 opätovne prerozdelené spisy v počte približne 230 v novej agende Cbi a veci z oddelenia 27 Cb a zároveň bol spustený nápad do oddelenia 36 Cbi.

Po zrekapitulovaní procesných úkonov vykonaných v napadnutom konaní zákonná sudkyňa zdôraznila, že na pojednávaní 29. septembra 2020 právny zástupca sťažovateľky po upozornení súdom na nedostatky týkajúce sa podanej žaloby a jej nepreskúmateľnosti z hľadiska absencie skutkových tvrdení, v rámci ktorých len odkazoval na iný spis vedený na tunajšom súde, požiadal tunajší súd o 30-dňovú lehotu na doručenie písomného stanoviska, v ktorom skutkovo popíše predmetnú vec a v rovnakej lehote doloží aj písomné dôkazy. Na základe absencie skutkových tvrdení žalobcu v konaní súd nemal dostatočný kvalifikovaný podklad na ustálenie sporných a nesporných skutkových tvrdení strán v konaní. Žalobca sa následne vyjadril až v podaní doručenom súdu 23. októbra 2020, v ktorom prvýkrát od podania žaloby poukázal na skutočnosti, tvrdenia a argumentáciu, ktoré sú meritom tohto konania a ktoré mali byť obsahom podanej žaloby.

Zákonná sudkyňa tak poukazuje na kritérium správania sťažovateľky ako strany konania, ktoré zohľadňuje ústavný súd pri rozhodovaní o porušení práva na konanie bez zbytočných priesťahov. V tejto súvislosti uviedla, že je evidentné, že sťažovateľka až do upozornenia súdom na pojednávaní konanom 29. septembra 2019 nebola schopná (napriek tomu, že bola právne zastúpená) zhrnúť a uviesť súdu skutkové tvrdenia vzťahujúce sa na predmetnú vec, čím zapríčinila predĺženie konania.

11. K vyjadreniu predsedu okresného súdu doručila sťažovateľka svoju repliku z 10. decembra 2020, v ktorej uviedla, že dosiaľ nebolo rozhodnuté ani o merite veci a ani

o trovách konania, a zo strany porušovateľa trvá stav neistoty voči sťažovateľke, čo potvrdzuje aj judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), na ktorú poukazuje. Sťažovateľka uviedla, že „Porušovateľovi reálne trvalo s konečnou platnosťou rozhodnúť o súdnom poplatku pre žalobcu či o návrhu žalobcu na oslobodenie od súdneho poplatku spolu 4 roky 2 mesiace a 3 dni, čo je z ústavno-právneho hľadiska extrémny prieťah, lebo o tom malo byť rozhodnuté do cca dvoch až 3 mesiacov lebo otázka zaplatenia súdneho poplatku je neodstrániteľná vada konania a súd ju rieši úplne ako prvú po podaní žaloby vo veci samej, a preto porušovateľ zavádza, že sťažovateľ ako žalobca zapríčinil prieťahy v konaní, keď súdny poplatok či rozhodovanie o oslobodení od súdneho poplatku rieši súd a nie porušovateľ!

Porušovateľ teda reálne začal konať vo veci až dňa 27.06.2019 kedy išla výzva na zaplatenie súdneho poplatku a dňa 27.06.2020 bol súdny poplatok hneď žalobcom uhradený! Preto sťažovateľ nezapríčinil žiadne prieťahy, lebo prieťahy zapríčinil iba porušovateľ svojou nesústredenou činnosťou!

Ďalej sám porušovateľ dňa 17.06.2020 zrušil súdne pojednávanie pôvodne vytýčené na 23.06.2020, pričom reálne porušovateľ NIČ neodstránil a neodstránil žiadnu vadu konania, lebo iba porušovateľ zistil že sa de iure nedá NIČ už odstraňovať, a tak porušovateľ zbytočne a bezdôvodne odročil súdne pojednávanie nariadené na deň 23.06.2020, lebo aj tak porušovateľ nič reálne nevykonal čo do predmetu konania či do konania samého.

Preto reálne prieťahy v konaní, či nesústredená činnosť porušovateľa predstavuje obdobie cca 4,5 roka a tá musí byť zohľadnená najmä s poukazom na právne závery rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva 29.03.2006 vo veci Apicella proti Taliansku na základe sťažnosti č. 64890/01, kedy vo vzťahu k spravodlivému určeniu výšky náhrady za nemajetkovú ujmu, ktorá bola spôsobená dĺžkou konania by sa na základe tohto rozhodnutia ESLP (obdobne napríklad aj Zullo proti Taliansku alebo Cocchiarella proti Taliansku, atď.) malo vychádzať z výpočtového základu v sume medzi 1.000,- až 1.500,- EUR za rok konania (nie za rok prieťahu).“.

Sťažovateľka ďalej poukázala na judikatúru ESLP, ktorý svojimi rozhodnutiami viackrát konštatoval porušenie základného práva podľa 6 ods. 1 dohovoru v prípade priznania zjavne neprimerane nízkeho finančného zadost'učinenia za prieťahy v konaní,

aj konkrétne vo vzťahu k ústavnému súdu (napr. rozsudok Zongorová proti Slovensku z 19. 1. 2010, rozsudok Ďurech a ďalší proti Slovensku zo 7. 7. 2009).

V ďalšej časti repliky sťažovateľka poukázala na judikatúru ESĽP týkajúcu sa určenia výšky primeraného finančného zadosťučinenia, ako aj na metodiku jeho výpočtu vyplývajúcu zo stanoviska občianskoprávneho a obchodného kolégia Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. Cpjn 206/2010 z 13. apríla 2011, ktoré zjednotilo judikatúru v otázke odškodňovania za vzniknuté prietahy v konaní. Sťažovateľka nenachádza žiaden logický argument pre neakceptovanie tohto výpočtu v právnom prostredí Slovenskej republiky. Sťažovateľka zastáva názor, že by malo byť v prioritnom záujme ústavného súdu vniest' omnoho viac svetla do metodiky, akou sa riadi pri priznávaní finančného zadosťučinenia, keďže práve ústavné sťažnosti namietajúce porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tvoria nosnú časť rozhodovacej agendy ústavného súdu. Sťažovateľka dodala, že *«Zároveň výška priznaného finančného zadosťučinenia nemôže byť príliš nízka len preto, že ústavné posudzovanie (ne)primeranosti prietahov v súdnom konaní tvorí gro agendy ústavných sťažností, a tým aj ťarchu pre štátny rozpočet. Naopak, výška priznaného finančného zadosťučinenia musí na štát pôsobiť generálno-preventívne a výstražne, aby sa jedného dňa aj fakticky naplnila idea rozsudku Veľkej komory vo veci Surmeli proti Nemecku zo dňa 08.06.2006, sťažnosť č. 75529/01, bod 129: „je úlohou zmluvných štátov nastaviť si svoj právny systém takým spôsobom, aby boli súdy schopné zaručiť každému právo rozhodnutia v primeranej lehote“.*» Z týchto dôvodov je sťažovateľkou uplatnená výška nemajetkovej ujmy za prietahy v konaní plne adekvátne a v súlade s judikatúrou ESĽP.

12. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), berúc do úvahy aj predchádzajúce stanoviská účastníkov konania podľa právnej úpravy účinnej do 31. decembra 2020, vec prejednal a rozhodol bez nariadenia ústneho pojednávania, pretože na základe obsahu podaní a vyžiadaných spisov dospel k záveru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

III.

Obsah súdneho spisu v napadnutom konaní

13. Z obsahu predloženého spisu okresného súdu sp. zn. 31 Cb 97/2015 ústavný súd zistil pre posúdenie ústavnej sťažnosti vykonanie týchto relevantných procesných úkonov:

- 24. apríla 2015 – návrh pôvodného žalobcu (CBS HP Stav, s. r. o., Slnečná 1146, Veľké Leváre, IČO 44 687 583, ďalej len „žalobca“) na vydanie platobného rozkazu na zaplatenie 68 054,46 € s prísl. a žiadosť o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov,

- 11. augusta 2015 – výzva okresného súdu pre žalobcu na doručenie vyplneného tlačiva pre dokladovanie pomerov účastníka konania,

- 10. septembra 2015 – okresnému súdu doručené vyplnené tlačivo žalobcu,

- 19. októbra 2015 – uznesenie č. k. 31 Cb 97/2015-64 o nepriznaní oslobodenia od súdnych poplatkov,

- 30. marca 2016 – výzva žalobcovi na zaplatenie súdneho poplatku za podaný návrh,

- 13. mája 2016 – uznesenie okresného súdu o zastavení konania,

- 30. júna 2016 – odvolanie žalobcu proti uzneseniu z 13. mája 2016 a nový návrh na oslobodenie od súdnych poplatkov,

- 10. septembra 2016 – doplnenie návrhu žalobcu na oslobodenie od súdnych poplatkov,

- 23. januára 2017 – odvolanie žalobcu zaslané na vyjadrenie žalovanému,

- 23. januára 2017 – uznesenie na zaplatenie súdneho poplatku za odvolanie,

- 3. februára 2017 – vyjadrenie žalovaného k odvolaniu žalobcu,

- 8. marca 2017 – sťažnosť žalobcu predsedovi súdu na prieťahy v konaní,

- 17. marca 2017 – spis predložený krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní,

- 4. mája 2017 – spis vrátený bez rozhodnutia ako predčasne predložený,

- 23. októbra 2017 – návrh žalobcu na zmenu v osobe žalobcu,

- 4. septembra 2018 – uznesenie č. k. 31 Cb 97/2015-162 o pokračovaní v konaní s právnym nástupcom žalobcu, EUROPROFI s. r. o., Sedmokrásková 6, Bratislava, IČO 36 057 002,

- 12. septembra 2018 – dožurnalizované podanie žalobcu z 23. októbra 2017, nesprávne založené v inom spise, návrh žalobcu na zmenu v osobe žalobcu,
- 20. septembra 2018 – uznesenie č. k. 31 Cb 97/2015-167 o zrušení uznesenia zo 4. septembra 2018,
- 15. januára 2019 – uznesenie č. k. 31 Cb 97/2015-173 o pripustení, aby z konania vystúpil žalobca a na jeho miesto do konania vstúpila sťažovateľka,
- 30. apríla 2019 – krajskému súdu opätovne predložený spis na rozhodnutie o odvolaní žalobcu z 1. júla 2016 proti uzneseniu z 13. mája 2016,
- 25. júna 2019 – okresnému súdu doručené uznesenie krajského súdu č. k. 3 Cob 79/2019-185 z 31. mája 2019 o zrušení uznesenia okresného súdu z 13. mája 2016 a vrátení veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie,
- 27. júna 2019 – výzva okresného súdu na zaplatenie súdneho poplatku za návrh,
- 28. augusta 2019 – uznesenie, výzva žalovanému na vyjadrenie sa k žalobe,
- 17. septembra 2019 – vyjadrenie žalovaného k žalobe,
- 30. októbra 2019 – uznesenie, výzva súdu sťažovateľke na doručenie repliky,
- 20. novembra 2019 – doručenie repliky sťažovateľky,
- 9. januára 2020 – výzva okresného súdu žalovanému na doručenie dupliky,
- 29. januára 2020 – doručenie dupliky žalovaného,
- 6. marca 2020 – nariadený termín pojednávania na 28. apríl 2020,
- 12. marca 2020 – žiadosť sťažovateľky o odročenie pojednávania z dôvodu kolízie pojednávaní,
- 17. marca 2020 – nariadený nový termín pojednávania na 29. máj 2020,
- 2. apríla 2020 – zrušený termín pojednávania z dôvodu ochrany verejného zdravia,
- 18. mája 2020 – nariadený nový termín pojednávania na 23. jún 2020,
- 15. apríla 2020 – žiadosť sťažovateľky o prešetrenie priesťahov v konaní,
- 1. júna 2020 – vybavenie sťažnosti na priesťahy predsedom súdu,
- 17. júna 2020 – zrušený termín pojednávania,
- 23. júna 2020 – nariadený termín pojednávania na 29. september 2020,
- 29. septembra 2020 – pojednávanie, odročené bez prejednania veci na 13. november 2020.

IV.

Relevantná právna úprava a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

14. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

15. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

16. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

17. Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru ESLP k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 280/08, I. ÚS 326/2010).

18. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čl. 38 ods. 2 listiny) a tiež práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu

alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 365/04).

19. Ústavný súd vo svojej judikatúre (napr. IV. ÚS 22/02, III. ÚS 103/09) už uviedol, že nielen nečinnosť, ale aj nesprávna a neefektívna činnosť všeobecného súdu môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov alebo práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa dohovoru, a to v prípade, ak jeho činnosť nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovatelia na neho obrátili s návrhom, aby o ich veci rozhodol.

20. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy alebo práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj ústavnú sťažnosť sťažovateľky.

V.

Posúdenie veci ústavným súdom

21. Predmetom konania pred ústavným súdom je rozhodovanie o tom, či postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

22. Posúdením napadnutého konania podľa prvého kritéria, ktorým je právna a faktická zložitosť veci, ústavný súd dospel k záveru, že konanie, obchodný spor, ktorého predmetom je zaplatenie sumy 68 054,46 € s príslušenstvom, nemožno po právnej stránke

hodnotiť ako zložité. Obdobné spory tvoria štandardnú súčasť rozhodovacej agendy okresných súdov. Ústavný súd dospel k záveru, že napadnuté konanie ani z hľadiska skutkovej zložitosti nevykazuje črty, ktoré by spôsobili predĺženie konania. Napokon argument skutkovej alebo právnej zložitosti napadnutého konania nepoužil ani predseda okresného súdu a ani zákonná sudkyňa prerokováajúca predmetný spor.

23. V konaní o ústavnej sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov ústavný súd okrem zložitosti veci skúma aj to, akým spôsobom sa na prietáhoch konania podieľa osoba, ktorá podala ústavnú sťažnosť vo veci porušenia jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čl. 38 ods. 2 listiny) a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd z obsahu zapožičaného spisu okresného súdu nezistil také závažné skutočnosti, ktoré by bolo možné pripísať na ťarchu sťažovateľky v súvislosti s doterajšou dĺžkou napadnutého konania. Z vyjadrenia zákonnej sudkyne síce vyplýva, že sťažovateľke vytyka to, že až na základe upozornenia okresného súdu na pojednávaní 29. septembra 2020 uviedla vo vyjadrení doručenom okresnému súdu 23. októbra 2020 argumentáciu a poukázala na skutočnosti, ktoré tvorili podstatu prerokovávanej veci a ktoré mali tvoriť už obsah žaloby, no zároveň je potrebné uviesť, že uvedená skutočnosť nemala významný podiel na vzniku zbytočných prietáhov v konaní, pretože okresný súd sa začal vecou meritórne zaoberať až 28. augusta 2019, keď uznesením vyzval žalovaného na vyjadrenie sa k žalobe a následne začal vykonávať dokazovanie až na prvom pojednávaní 29. septembra 2020. Na výzvu súdu adresovanú sťažovateľke na tomto pojednávaní sťažovateľka reagovala a v stanovnej lehote vyjadrením požadované skutkové okolnosti doplnila. V rámci posúdenia kritéria správania strán sporu je však potrebné poznamenať, že predĺženie konania objektívne spôsobila aj potreba rozhodnúť o návrhu pôvodného žalobcu o oslobodení od platenia súdnych poplatkov, no jedným dychom je treba uviesť, že zodpovednosť zaň nemožno pripísať správaniu pôvodného žalobcu, ale nepružnému a neefektívnemu postupu okresného súdu, ako je uvedené v ďalších bodoch.

24. Napokon, ústavný súd pristúpil k hodnoteniu tretieho kritéria, a to samotného postupu okresného súdu v napadnutom konaní. Ústavný súd sa podrobne oboznámil

s doterajším priebehom napadnutého konania a zistil, že sa začalo 24. apríla 2015 návrhom na vydanie platobného rozkazu, trvá približne 5 rokov a 9 mesiacov a nie je doteraz právoplatne skončené. Je zrejmé, že okresný súd nezvolil v súdnom konaní taký procesný postup, ktorý by smeroval k rýchlemu odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľka nachádza.

25. Postup okresného súdu v napadnutom konaní sa vyznačuje predovšetkým neefektívnosťou a nesústreďenosťou, ktorá sa prejavila vo viacerých smeroch. Spis okresného súdu predložený 17. marca 2017 krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní proti uzneseniu okresného súdu o zastavení konania z 13. mája 2016 bol krajským súdom vrátený bez rozhodnutia ako predčasne predložený, keďže bolo potrebné najprv rozhodnúť o novom návrhu pôvodného žalobcu na oslobodenie od súdnych poplatkov z 30. júna 2016, čo však okresný súd neurobil. Krajskému súdu bol opätovne predložený spis na rozhodnutie o odvolaní až 30. apríla 2019. O návrhu pôvodného žalobcu na zmenu v osobe žalobcu doručenom okresnému súdu 23. októbra 2017 rozhodol okresný súd až uznesením č. k. 31 Cb 97/2015-173 z 15. januára 2019 o pripustení, aby z konania vystúpil žalobca a na jeho miesto do konania vstúpila sťažovateľka po tom, ako 12. septembra 2018 dožurnalizoval do spisu vedenom v napadnutom konaní podanie pôvodného žalobcu z 23. októbra 2017, ktoré bolo nesprávne založené v inom spise. Vzhľadom na uvedené bolo potrebné zrušiť aj uznesenie č. k. 31 Cb 97/2015-162 z 4. septembra 2018, ktorým okresný súd medzičasom rozhodol o pokračovaní v konaní s právnym nástupcom pôvodného žalobcu, EUROPROFI s. r. o., Sedmokrásková 6, Bratislava, IČO 36 057 002, čo okresný súd urobil uznesením č. k. 31 Cb 97/2015-167 z 20. septembra 2018. Uvedeným nesprávnym a nesústreďeným postupom okresný súd spôsobil podstatné predĺženie napadnutého konania.

Zo spisu okresného súdu a z prehľadu ním vykonaných procesných úkonov vyplýva, že okresný súd začal v merite veci konať až 28. augusta 2019, teda po viac ako štyroch rokoch a štyroch mesiacoch od začatia konania, keď uznesením vyzval žalovaného na vyjadrenie sa k žalobe.

O neefektívnom postupe okresného súdu vypovedá aj to, že prvé pojednávanie nariadil 6. marca 2020, teda až po takmer piatich rokoch od začatia konania. Stanovený

termín pojednávania 28. apríla 2020 bol napokon zrušený z dôvodu ochrany verejného zdravia a zamedzenia šírenia nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19, čo predstavuje ospravedlniteľný dôvod jeho zrušenia, no ďalšie pojednávanie nariadené na 23. jún 2020 okresný súd zrušil z dôvodu zistenia procesnej vady, ktorú bolo potrebné konvalidovať, keď návrh na zmenu žalobcu v konaní podal subjekt, ktorý bol v rozhodnom čase vymazaný z Obchodného registra, čo však ústavný súd hodnotí ako neefektívny a nehospodárny postup, berúc do úvahy, že okresný súd o pripustení, aby z konania vystúpil žalobca a na jeho miesto do konania vstúpila sťažovateľka, rozhodol uznesením č. k. 31 Cb 97/2015-173 z 15. januára 2019. Prvé pojednávanie sa tak uskutočnilo 29. septembra 2020, teda po piatich rokoch a piatich mesiacoch od začatia konania.

26. Ústavný súd identifikoval v priebehu napadnutého konania aj viaceré obdobia ničím neodôvodnenej nečinnosti okresného súdu, v dôsledku ktorých došlo k neprimeranému predĺženiu napadnutého konania. Okresný súd bol nečinný viac ako 5 mesiacov od 19. októbra 2015, keď rozhodol uznesením č. k. 31 Cb 97/2015-64 o nepriznaní oslobodenia žalobcu od súdnych poplatkov do 30. marca 2016, keď vyzval žalobcu na zaplatenie súdneho poplatku za podaný návrh. Ďalej okresný súd nekonal bez toho, aby mu v tom bránila relevantná prekážka počas takmer siedmich mesiacov v období od 30. júna 2016, keď pôvodný žalobca podal odvolanie proti uzneseniu z 13. mája 2016 o zastavení konania a nový návrh na oslobodenie od súdnych poplatkov, do 23. januára 2017, keď bolo odvolanie pôvodného žalobcu zaslané na vyjadrenie žalovanému. Okresný súd bol neodôvodnene nečinný aj v období od 4. mája 2017, keď mu bol krajským súdom vrátený spis vrátený bez rozhodnutia o odvolaní ako predčasne predložený, do 4. septembra 2018, keď vydal uznesenie č. k. 31 Cb 97/2015-162 o pokračovaní v konaní s právnym nástupcom žalobcu, EUROPROFI s. r. o., Sedmokrásková 6, Bratislava, IČO 36 057 002, teda nečinnosť súdu predstavovala obdobie 16 mesiacov.

27. Reagujúc na obranu zákonnej sudkyne, ako aj predsedu okresného súdu obsiahnutú v ich vyjadrení k ústavnej sťažnosti, v rámci ktorej poukazujú na neúmernú zaťaženosť súdu z hľadiska množstva prejednávanej agendy, ktorú sa okresný súd snaží

prezentovať ako objektívnu okolnosť, negatívne sa podpisujúcu pod plynulosť konania aj vo veci sťažovateľky, ústavný súd odkazuje na svoju ustálenú judikatúru (napr. II. ÚS 48/96, II. ÚS 52/99 alebo III. ÚS 17/02), podľa ktorej v súlade s medzinárodným štandardom uplatňovania dohovoru platí, že personálne problémy justičného systému nezabavujú štát zodpovednosti za zbytočné prietahy v súdnom konaní. Nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a v konečnom dôsledku nezabavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prietahy v súdnom konaní. Personálne obsadenie súdu, jeho organizácia, vysoký počet vecí v príslušnom oddelení, ako i optimalizácia súdnictva, teda nie sú dôvodmi, pre ktoré by malo byť ospravedlnené, tolerované a ústavne udržateľné porušovanie základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čl. 38 ods. 2 listiny) a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd nad rámec poznamenáva, že je táto okolnosť z individuálneho hľadiska, teda z hľadiska osoby zákonnej sudkyne pochopiteľne ospravedlniteľná, avšak z hľadiska celkovej zodpovednosti okresného súdu za plynulosť konania vo veciach účastníkov konania ju zohľadniť nemožno.

28. Ústavný súd preto uzatvára, že vzhľadom na doterajšiu neprimeranú celkovú dĺžku napadnutého konania, neefektívnu činnosť okresného súdu, ako aj opakované obdobia neodôvodnenej nečinnosti okresného súdu je namieste konštatovanie, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní boli spôsobené zbytočné prietahy, čím došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

29. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný

zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

30. Sťažovateľka sa vo svojej ústavnej sťažnosti tiež domáhala, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prieťahov. Vzhľadom na skutočnosť, že napadnuté konanie nebolo v čase rozhodovania ústavného súdu ešte právoplatne skončené, ústavný súd podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vyslovil príkaz adresovaný okresnému súdu, aby v napadnutom konaní konal bez zbytočných prieťahov (bod 2 výroku tohto nálezu).

VI.

Primerané finančné zadosťučinenie

31. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

32. Podľa § 135 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd prizná sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, orgán verejnej moci, ktorý porušil základné práva a slobody sťažovateľa, je povinný sťažovateľovi priznané finančné zadosťučinenie zaplatiť do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

33. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti žiadala priznať finančné zadosťučinenie v sume 7 000 €, ktoré odôvodnila tým, že sa na súd obrátila v domnienke rýchlej a účinnej ochrany práva, ale neefektívny postup okresného súdu u nej spôsobil zníženie dôvery v justíciu a sklamanie nečinnosťou všeobecných súdov, ktoré by mali konať adekvátnou rýchlosťou podľa charakteru daného sporu.

34. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie

porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. IV. ÚS 210/04).

35. Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných EŠLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu a chápe ho ako kompenzačný prostriedok nemajetkovej ujmy. S prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľky, berúc do úvahy predovšetkým zodpovednosť okresného súdu na neprimeranom predĺžení napadnutého konania z dôvodu spôsobených zbytočných prieťahov, predmet napadnutého konania a jeho význam pre sťažovateľku, majúc na pamäti to, že cieľom priznania primeraného finančného zadosťučinenia je len zmiernenie ujmy pocitovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou, považoval ústavný súd za primerané priznať sťažovateľke finančné zadosťučinenie v sume 1 500 € (bod 3 výroku nálezu).

VII.

Náhrada trov konania

36. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

37. Sťažovateľka si v ústavnej sťažnosti uplatnila nárok na náhradu trov konania pred ústavným súdom za päť úkonov právnej služby.

38. Ústavný súd v zmysle § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde rozhodol o náhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v súvislosti s jej právnym zastupovaním. Náhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti) vykonané v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 13a ods. 1 písm. a) a c) a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších

predpisov (ďalej len „vyhláška“). Ústavný súd vychádzal zo základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby za rok 2020 v sume 177 € (1/6 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky) a tiež zo sadzby za náhradu hotových výdavkov (režijný paušál) za každý úkon právnej služby za rok 2020 v sume 10,62 (1/100 výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky). Výsledná suma, ktorú ústavný súd priznal sťažovateľke ako náhradu trov právneho zastúpenia, preto predstavovala sumu 450,29 € vrátane 20 % DPH.

39. Ústavný súd nepriznal sťažovateľke uplatnenú odmenu za právny úkon *„vypracovanie právneho rozboru veci pre klienta ohľadom posúdenia opodstatnenosti podania ústavnej sťažnosti a právneho rozboru porušenia základných práv a slobôd sťažovateľa zo strany porušiteľa“*, pretože tento úkon tvorí neoddeliteľnú súčasť prevzatia a prípravy zastúpenia a je obsahom podania ústavnej sťažnosti, preto ho ústavný súd nevyhodnotil ako samostatný relevantný úkon právnej služby, za ktorý patrí samostatná náhrada. Pokiaľ ide o uplatnenú odmenu za repliku sťažovateľky z 10. decembra 2020, tento úkon ústavný súd nepovažoval za účelne vynaložený pri zastupovaní sťažovateľky v konaní pred ústavným súdom, keďže predmetné vyjadrenie je len zopakovaním argumentácie obsiahnutej v ústavnej sťažnosti a neobsahuje žiadne relevantné skutočnosti, ktoré by prispeli k bližšiemu objasneniu veci. Sťažovateľka si súčasne uplatnila odmenu aj za úkon označený ako *„telefonická porada advokáta s klientom zo dňa 10.12.2020 ohľadom získania informácií na podanie odpovede sťažovateľa na výzvu Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 10.12.2020“*, priznania ktorej sa sťažovateľka domáha s odkazom na nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 1232/20 z 31. augusta 2020. Ústavný súd k tomu uvádza, že náhradu trov konania za poradu možno strane priznať iba v prípade, ak bola porada účelným úkonom právnej služby. V rámci úkonu – prípravy a prevzatia zastúpenia je totiž zahrnutá aj konzultácia s klientom týkajúca sa skutkových a právnych okolností prípadu. Ďalšie porady s klientom sú preto účelné iba za situácie, ak v konaní dôjde k mimoriadnym okolnostiam, ktoré si advokát a klient potrebujú ozrejmiť a prekonzultovať. V okolnostiach prejednávanej veci preto nemožno tento úkon v konaní pred ústavným súdom považovať za účelný a opodstatnený, a to bez ohľadu na to, v akej forme sa porada právneho zástupcu so sťažovateľkou uskutočnila.

40. Priznanú náhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku (bod 4 výroku tohto nálezu).

41. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. januára 2021

Peter Molnár
predseda senátu